

SUNTA ŽNIEKS

Suntažu pagasta mēnešraksts

Nr. 02 (298)

Ceturtdiena, 2019. gada 28. februāris

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Veselā miesā vesels gars!
- Skolas ziņas
- 2019. gadā plānotie darbi
- Komunālo pakalpojumu saņēmēju ievērbai
- Notikumi ap lielā vīra gultu Kangaros
- Atbalsts vietējiem iedzīvotājiem
- Kultūras namā
- Pasākumi kultūras namā martā

Foto Andris Linde

“Sunta” 40

2019.GADA PLĀNOTIE DARBI

Ir pieņemts Ogres novada pašvaldības 2019. gada budžets un tajā iekļauti vairāki nozīmīgi saimnieciski darbi un projekti, kas tiks īstenoti Ogres novada pagastos. Suntažu pagastā šogad lielākie no saimnieciskajiem darbiem saistīti ar Suntažu vidusskolas sporta zāles atjaunošanu, paredzēta arī logu nomaiņa un krāšņu atjaunošana vairākās pašvaldības ēkās. Suntažu pagasta pārvaldes vadītājs V.Ancāns informē, ka šobrīd problēmas sagādā vieglais transports, kas tiek izmantots sociālā dienesta un bāriņtiesas darbinieku vajadzībām, tas ir nolietojies, bieži lūst, tiks meklēti risinājumi labāka transporta iegādei.

V.Ancāns ir gandarīts par suntažnieku aktivitāti, piedaloties pašvaldības projektu konkursā "Veidojam vidi ap mums Ogres novadā", un paveic daudz dažādus darbus, sakārtojot un uzlabojot vidi Suntažos.

Projekta "Grants ceļu bez cietā seguma posmu pārbūve Ogres novadā II kārtā" ietvaros šogad Suntažos plānots atjaunot divus ceļa posmus uz autoceļa A1 – 2,1 km garu ceļa posmu no Siguldas šosejas puses un 900 m garš ceļa posms no Juglas ciema uz Suntažu pusi, kura daļa Suntažos tiks noklāta ar dubulto cieto segumu. Projekts tiek īstenots Lauku atbalsta programmas 2014. – 2020. gadam atbalsta pasākuma "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos"

ietvaros. Šī projekta ietvaros tiks pārbūvēts arī grants ceļa posms Madlienas pagastā un Ogresgala pagastā. Kopējās projekta izmaksas ir 2 056 256 EUR.

Lai veicinātu vietējo uzņēmējdarbību un Suntažu reģionālo attīstību, šogad tiks izveidots labiekārtots tirgus laukums Suntažu centrā. Suntažos pašlaik notiek regulāri tirdziņi, kuros vietējie mājražotāji un zemnieki tirgo savu preci gan suntažniekiem, gan caurbraucējiem. Suntažos ir izveidojusies tirgus tradīcija un vietējie mājražotāji un zemnieki to vēlas turpināt, šo ideju atbalsta arī vietējie iedzīvotāji. Tirgu plānots izbūvēt Suntažu pagasta centrā ~1000 m² platībā. Tajā tiks nodrošināta vieta vismaz 15 tirgotājiem. Labiekārtojot minēto zemes gabalu tirgus vajadzībām, tiks ieklāts bruģis, uzstādīti galdi un soliņi, kas laikā starp tirgus dienām pārtaps vides objektos – paviljonos ar Suntažu kultūrvēsturisko objektu apdruku, tādējādi popularizējot Suntažus. Plānota arī apgaismojuma un ūdensapgādes izbūve, kā arī tiks uzstādīta atkritumu urna, kontainers, bioloģiskā tualete, velosipēdu turētājs un informācijas stends. Pašlaik tiek gatavota nepieciešamā būvniecības ieceres dokumentācija, šogad plānota arī objekta būvniecība. Kopējā projekta summa ir 104 784 EUR, no tiem 49 000 EUR Lauku atbalsta dienesta (LAD) atbalsts.

(Informācija no portāla www.ogresnovads.lv)

ATBALSTS SABIEDRISKO AKTIVITĀŠU DAŽĀDOŠANAI VIETĒJIEM IEDZĪVOTĀJIEM.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

PPP biedrība "Zied zeme" izsludina projektu iesniegumu pieņemšanas 9. kārtu no 8.03. - 8.04.2019 rīcībā Nr. 2.2. Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem.

Atbalsta apmērs: 287 998.86 EUR

Projekti īstenojami VRG darbības teritorijā – Baldones novadā, Ikšķīles novadā, Ķeguma novadā, Lielvārdes novadā, Ogres novadā (izņemot Ogres pilsētu).

Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam: - 10 000 EUR;

Atbalsta intensitāte:

- 90 % no projekta attiecināmo izmaksu summas.

Rīcības apraksts:

Rīcības ietvaros paredzēts veicināt sabiedrisko aktivitāšu (ieskaitot apmācību un interešu klubus, sociālās aprūpes vietas, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes) dažādošanu

iedzīvotāju radošai un profesionālai pilnveidei. Rīcības ietvaros īstenojami TĪKAI sabiedriskā labuma projekti, kas nozīmē, ka plānotajam projekta mērķim nav komerciāla rakstura, tā rezultāti ir publiski pieejami un par to izmantošanu netiek prasīta samaksa. Projekts nedrīkst arī netieši veicināt uzņēmējdarbību, un tam jābūt nodalāmam no esošās vai plānotās saimnieciskās darbības. Projektos attiecināmas arī mācību izmaksas, ja projektu īsteno biedrība vai nodibinājums un piedalās vismaz pieci dalībnieki, taču šajā gadījumā nav attiecināma pamatlīdzekļu iegāde, kā arī pēc projekta pabeigšanas nav attiecināmas ar projektu saistītā personāla atalgojuma izmaksas un darbības nodrošināšanas izmaksas.

Projektu īstenošanas termiņš:

- Ja tiek veikta būvniecība, teritorijas labiekārtošana, 2 gadi no Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

- Ja projektā paredzēta attiecināmo izmaksu pozīcija „Ar projektu

saistītā personāla atalgojuma un darbības nodrošināšana” izmaksas, kas nepārsniedz 15% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas, 2 gadi no Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

- Pārējiem projektiem 1 gads no Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Projektu iesniegumu iesniegšana

Projektu iesniegumus var iesniegt līdz 2019. gada 8. aprīlim Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēmā.

Informācija un konsultācijas

Ar Vietējās attīstības stratēģiju var iepazīties un saņemt bezmaksas konsultācijas PPP biedrībā "Zied zeme", Raiņa ielā 11a, Lielvārdē, tīmekļvietnē www.ziedzeme.lv vai, sazinoties ar projektu vadītāju Māri Cīruli, tālrunā nr. 29782159, e-pasts: maris@ziedzeme.lv.

VESELĀ MIESĀ VESELS GARS!

REGULĀCIJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Labu veselību viens otram vēlam gan Jaunajā gadā, gan dzimšanas dienās, gan ikdienā. Taču šo vārdu patiesi lielo nozīmi un labas veselības vērtību diemžēl ikdienas skrējienā aizmirstam un to, cik labi ir būt veselam, bieži novērtējam vien brīžos, kad ziemas vīrusa nogāzti guļam gultā un sākotnējo prieku par gaidāmajām (piespiedu) brīvdienām nomaina nepatīkamas sajūtas un nespēks.

Viens no labas veselības un pašsajūtas priekšnosacījumiem ir rūpes par sevi ikdienu, domājot gan par uzturu, gan fiziskajām aktivitātēm, kā arī atsakoties no kaitīgajiem ieradumiem un iekļaujot savā ikdienā dažādas profilaktiskas un veselību veicinošas norises.

Kopš 2017.gada pavasara Ogres novadā ar Eiropas Sociālā fonda

finansējuma atbalstu tiek realizēts projekts "Pasākumi veselības veicināšanai un slimību profilaksei Ogres novada iedzīvotājiem". Projekta ietvaros arī Suntažu pagastā norisinās dažādas aktivitātes: interaktīvas nodarbības veselīga uzturā, atkarību mazinošie pasākumi, slimību profilakses pasākumi, nodarbības dažādu vecumu bērnu vecākiem, fizisko aktivitāšu pasākumi, garīgās veselības veicināšanas pasākumi.

Visas projekta ietvaros realizētās aktivitātes iedzīvotājiem ir bezmaksas un norit profesionālu pasniedzēju vadībā.

2018. gadā Suntažu pagastā notikuši 23 dažādi pasākumi un kopā tajos iesaistījušies 213 iedzīvotāji. Šajā gadā aicinu iedzīvotājus aktīvāk iesaistīties piedāvātajās norisēs, jo tās ir saistošas,

noderīgas un interesantas ikvienam no mums.

Informācija par paredzētajiem pasākumiem arī turpmāk tiks ievietota avīzē, kā arī uz ziņojumu dēļiem un sociālajos tīklos.

Jau 1. aprīlī tiks uzsāktas fiziskās aktivitātes un projekta ietvaros norisināsies nūjošanas nodarbības. Nodarbības kopā ar instruktoru notiks katru pirmdienu plkst. 19.00 no aprīļa līdz septembrim. Lūdzu visus interesentus pieteikties nodarbībām (29346190; Agnese) un pats galvenais – tās arī aktīvi apmeklēt!

Esiet laipni gaidīti iesaistīties un piedalīties, un izmantot šo iespēju rūpēties par savu veselību ikdienu!

Agnese Brauna

KOMUNĀLO PAKALPOJUMU SAŅĒMĒJU IEVĒRĪBAI

Šis gads ir sācies ar būtiskām izmaiņām atkritumu apsaimniekošanas jomā, un ikviens šī pakalpojuma saņēmējs ir jau saņēmis rēķinu ar lielāku maksu par pakalpojuma saņemšanu, salīdzinot ar iepriekšējiem mēnešiem. Klientiem ir jārēķinās ar to, ka, būtiski pieaugot maksai par atkritumu noglabāšanu poligonā un dabas resursu nodoklim, atkritumu apsaimniekotājs stingrāk vērtē savāktu atkritumu daudzumu. Tas nozīmē, ka gadījumos, kad konteineros esošais atkritumu daudzums ir virs normas (konteineri ar kaudzi, līdzās konteineriem novietoti atkritumu maisi u.t.t.), par to tiek aprēķināta papildus maksa.

Tā kā par atkritumu apsaimniekošanu maksājam par savāktajiem atkritumu kubikmetriem (pēc tilpuma) nevis masas vienībām, tad svarīgi ir atkritumus šķirot, iespēju robežās iepakojumu saplacināt, lielos iepakojumus sadalīt sīkāk.

Vairākkārt esmu saskārusies ar iedzīvotāju sūdzībām par to, ka nereti daudzdzīvokļu māju pagalmos novietotajos konteineros savus atkritumus ievieto "viesi". Tādos gadījumos, fiksējot automašīnas numuru, nekavējoties ir jāziņo pašvaldības policijai, norādot pārkāpuma vietu un laiku.

Tuvojas pavasaris un lielo remontu laiks, tāpēc vēl os atgādināt, ka būvgruži

(ķieģeļi, flīzes, logu stikls, koka rāmji u.t.t.) nav sadzīves atkritumi, un tos parastajos konteineros ievietot nedrīkst. Šāda veida atkritumiem par atsevišķu samaksu ir jāpasūta speciāls kontainers.

Atsevišķi konteineri šķirotajiem atkritumiem (PET pudelēm un makulatūrai) ir uzstādīti pie "Dzelmēm", "Dzintariem" un vidusskolas, bet ar to ir par maz, tāpēc esmu uzsākusi sarunas ar SIA "Clean R" par papildus konteineru šķirotajiem atkritumiem uzstādīšanu Suntažos.

Tāpat kā iepriekšējos gados, pavasarī iedzīvotājiem būs iespēja atbrīvoties no nolietotajām elektroprecēm.

Atkārtoti vēlos Jūs informēt par to, ka kārtību, kādā tiek veikta samaksa par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas (turpmāk – dzīvojamā māja) uzturēšanai nepieciešamajiem siltumenerģijas, ūdensapgādes, kanalizācijas, asenizācijas, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem (turpmāk – pakalpojumi), ja pakalpojums tiek sniegts ar valsts dzīvojamās mājas valdītāja vai pašvaldības starpniecību, nosaka 09.12.2008. Ministru kabineta noteikumi "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu". Šo noteikumu 2. punkts nosaka, ka minētie no-

teikumi piemērojami līdz dienai, kamēr dzīvokļu īpašnieku sabiedrība vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarota persona ar nodošanas un pieņemšanas aktu pārņem dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības un dzīvokļu īpašnieki nav savstarpēji vienojušies par to, kā tiek noteikta katra īpašnieka apmaksājamā daļa par saņemto pakalpojumu un tā sniegšanas kārtība.

Noteikumu 19. punkts nosaka, ka gadījumā, ja veidojas starpība starp mājas kopējā ūdens skaitītāja rādījumu un dzīvokļu īpašumos ar skaitītājiem noteikto ūdens patēriņu, ieskaitot arī avārijās un remontā nopludināto ūdens daudzumu (turpmāk – ūdens patēriņa starpība), tiek veikts ūdens patēriņa pārrēķins un dzīvokļa īpašnieks ūdens patēriņa starpību sedz atbilstoši atsevišķo īpašumu skaitam.

Šo noteikumu 19. punktā minēto ūdens patēriņa starpības sadales kārtību nepiemēro, bet ūdens patēriņa starpību sadala atbilstoši atsevišķo īpašumu skaitam starp šādiem dzīvokļu īpašniekiem (ja tādi ir dzīvojamā mājā):

1. kuri nav iesnieguši informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu vismaz trīs mēnešus pēc kārtas;

2. kuru atsevišķajos īpašumos ūdens patēriņa skaitītāji nav uzstādīti; ➡

KOMUNĀLO PAKALPOJUMU SAŅĒMĒJU IEVĒRĪBAI

➔ 3. kuri atkārtoti nav ļāvuši pārvaldniekam veikt savā dzīvokļa īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudi, ja pārvaldnieks par šādas pārbaudes veikšanu rakstiski paziņojis vismaz nedēļu iepriekš, nosūtot paziņojumu uz dzīvokļa īpašumu, kurā plānota skaitītāju pārbaude;

4. kuru dzīvokļa īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudē konstatēts, ka ūdens patēriņa skaitītāji ir bojāti, tie nav noplombēti, to plombējums

ir bojāts vai tie nav verificēti triju mēnešu laikā pēc verificēšanas termiņa beigām.

Atbilstoši noteikumiem maksu par notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu aprēķina proporcionāli patērētajam ūdens daudzumam.

Maksu par atkritumu apsaimniekošanu aprēķina proporcionāli dzīvoklī deklarēto personu skaitam.

Par elektroenerģiju mājas koplietošanas telpu apgaismošanai, kā arī

kopīpašumā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju ierīču darbināšanai, maksu aprēķina atbilstoši atsevišķo īpašumu skaitam.

Aicinu ikvienu daudzdzīvokļu māju īpašnieku kopā ar pārējiem dzīvokļu īpašniekiem aktualizēt jautājumu par dzīvojamās mājas apsaimniekotāja izvēli, kura kompetencē tad būtu risināt visus ar mājas apsaimniekošanu saistītos jautājumus.

Rita Grāvīte

XX STARPTAUTISKAJĀ MASKU TRADĪCIJU FESTIVĀLĀ VENTSPILS NOVADĀ

Sestdien, 16. februārī, Suntažu folkloras kopa "Saule" devās Uz Ventspils novadu, lai maskotos XX Starptautiskajā masku tradīciju festivālā.

Agrākos laikos, jo sevišķi gada tumšajā laikā, no Mārtiņiem līdz Meteniem, ļaudis gāja masku gājienos uz kaimiņu sētām, līdz nesot svētību un auglību. Ir interesanti lasīt pierakstītās liecības, vērot pieejamos video interneta vietnēs, tomēr pavisam kas cits ir pašam dziļi personīgi piedzīvot to brīdi, kad no parasta cilvēka pārtopi par masku, tādējādi nonākot saskarsmē ar pavisam citu realitāti, senču gariem un kosmiskiem spēkiem. Noteikti jāpiemin, ka mūsdienās daudzās Latvijai raksturīgās masku grupas nezināšanās dēļ ir sajukušas kopā, bet patiesībā katrai grupai ir noteikts darbības laiks un reģions, piemēram, budēļi ir Zemgales masku grupa, kas maskojas Meteņu laikā.

Ļoti gribējām pārstāvēt masku grupu, kas raksturīga tieši Vidzemei, tādēļ pārtapām par dzērvēm. Vēsturiskās pierakstītās liecības par šīm maksām ir pavisam skopas, kas no vienas puses atviegloja uzdevumu, no otras – sarežģīja. Zināmais bija, ka ļaudis tērpās par dzērvēm, ieradušies sētā knābāja mājiniekus, tādējādi nesot svētību. Visu pārējo piedomājām paši, kas bija radošs un kopības sajūtu dodošs process.

Masku festivāla burvība ir tajā, ka dienas laikā tiek dota iespēja doties uz īstām lauku sētām, tapt uzņemtiem ar vislielāko laipnību un gādību, ko ar prieku arī darījām, apmeklējot divas sētas Tārgalē. Bet vakarā Popes kultūras namā masku saieta laikā demonstrējām priekšnesumu, kura būtība bija saruna par dzīvību un nāvi, tās pieņemšanu.

Piedzīvojot secinājām, ka, jā, pārtapt par masku gribētos vēl un vēl, tāpēc aicinām mūsu kopai pievienoties arī citus interesantus, lai kopīgi piedzīvotu to, ko citkārt tik grāmatās lasām.

"Saules" vadītāja Līga Brodūža

Foto Gunita Brante

Foto Gunita Brante

Foto Gunita Brante

Foto Gunita Brante

KULTŪRAS NAMĀ

Foto Andris Linde

Dejo "Suncele"

Foto Andris Linde

Dejo "Sumulda" no Menģeles

Foto Andris Linde

Dejo "Sagša" no Limbažiem

Foto Andris Linde

Dejo "Klabdancis" no Barkavas

Baltajā putenī

2.februāra rītā Suntažos, kā pēc pasūtījuma, puteņoja. Baltas sniega pūkas bira no gaisa visas dienas garumā. Un tieši tā tam jābūt, jo kultūras namā 2.februāra vakarā norisinājās senioru deju kolektīvu (SDK) tradicionālais sadancis "Baltajā putenī". Šogad koncertā piedalījās SDK "Suncele" kopā ar vēl deviņiem kolektīviem no dažādiem Latvijas novadiem.

Foto Andris Linde

Senioru deju kolektīvs "Suncele"

KULTŪRAS NAMĀ

23. februāra vakarā Suntažu kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs „Sunta” ar krāšņu koncertu radu, draugu un atbalstītāju lokā atzīmēja četrdesmito pastāvēšanas gada dienu. „Sunta” ir viens no vecākajiem vidējās paaudzes deju kolektīviem Latvijā. Jau 34 gadus kolektīva vadītāja ir Skaidrīte Andževa un par deju pavadījumu mēģinājumu procesā 27 gadu garumā rūpējas koncertmeistare Sandra Trasūne.

Svētku koncertā atzinīgus vārdus kolektīvam veltīja Suntažu pagasta pārvaldes vadītājs Valdis Ancāns, Ogres novada kultūras centra direktore Antra Purviņa, Ogres deju aprīnka virsvadītāja Iluta Mistre, Suntažu kultūras nama vadītāja Dzidra Sproģe, kā arī bijušie „Suntas” dejotāji, kultūras nama pašdarbības kolektīvi un uzaicinātie draugu deju kolektīvi.

Sirsniņu noskaņu koncertā ienesa paši mazākie Suntažu dejotāji – pirmsskolas vecuma bērnu deju kolektīvs „Suntariņi” (vad. Kristīne Leja) un vidusskolas bērnu deju kolektīvi, kuru sastāvā dejo „Suntas” dejotāju bērni (vad. „Suntas” dejotāja Ivonna Cisiča).

„Suntas” dejotāji saka „Paldies!” vadītājai Skaidrītei Andževai, kultūras nama kolektīvam, pagasta pārvaldei un vislielākajiem atbalstītājiem – savām ģimenēm, kas palīdzējuši, sapratuši un bijuši līdzās garajos mēģinājumu vakaros un bieži vien aizņemtajās sestdienās.

Iedvesmoti un pozitīvas enerģijas uzlādēti „Suntas” dejotāji dodas pretī jauniem izaicinājumiem un aicina kolektīvam pievienoties jaunus dejotājus!

Agnese Brauna

Skaidrīte Andževa

VPKD "Sunta"

Dejo "Sunta"

Dejo "Stelpe"

SKOLAS ZIŅAS

Foto no Valsts prezidenta kancelejas arhīva

Ēnu dienas

13. februārī, "Ēnu dienas" ietvaros, man šogad bija iespēja ēnot mūsu valsts prezidentu Raimondu Vējoni. Diena iesākās jau plkst. 8.30, kad devāmies uz Rīgas pili, lai piedalītos prezidenta darba gaitās.

Šajā dienā prezidentam dienas kārtībā bija tikšanās ar premjerministru Krišjāni Kariņu Rīgas pils Ģerboņu zālē, un mums bija izdevība piedalīties viņu sarunā. Tikšanās laikā tika apspriesti dažādi jautājumi, piemēram, algu celšana ārstiem un skolotājiem. Arī mums bija iespēja paust savu viedokli par dažādām apspriestajām tēmām.

Pēc šīs apspriedes sekoja armijas komandiera vizīte, kurā turpinājām piedalīties arī mēs- prezidenta ēnas. Tika apspriestas ar valsts drošību un aizsardzību saistītas lietas, un bija ļoti interesanti piedalīties šādās sarunās.

Diena turpinājās neformālākā gaisotnē ar ekskursiju pa Rīgas pili un pusdienām kopā ar prezidentu. Maltītes laikā mums bija iespēja plašākai sarunai ar prezidentu, kuras laikā varējām uzdot sev interesējošos jautājumus.

Diena paskrēja ļoti ātri, un es priecājos, ka man tika dota iespēja ielūkoties prezidenta ikdienā, nedaudz vairāk iepazīt prezidentu kā vienkāršu cilvēku no mūsu vidus, kā arī vairāk izprast politiķa darba specifiku. Pēc šīs dienas man noteikti ir lielāka izpratne par to, kādas prasmes ir nepieciešamas un kādas rakstura īpašības sevī jāizkopj, lai kļūtu par politiķi vai pat valsts prezidentu.

Ivars Melnis, 7.klases skolnieks

Foto no Valsts prezidenta kancelejas arhīva

SKOLAS ZIŅAS

Valentīndiena

Šo dienu aktīvi plāno un organizē skolēnu pašpārvalde. Dienu iepriekš skolu jau rotā katras klases svētku noformējums, "Valentīndienas pastā" tiek rakstīti silti vārdi skolas biedriem, bet svētku rītā iespējams arī iegādāties ziedus, šo iespēju labprāt izmanto vecāko klašu skolēni. Bet starpbrīžos draudzīgākie pāriši viens otru labāk iepazīst dažādos pārbaudījumos, kas noslēdzas ar aktivitāti "Izglāb savu princesi no torņa". Šoreiz gan meitenes bija nolaupījis pašpārvaldes prezidents Artis. Pēc monogrammu izšūšanas un paradīzes ābolu kopīgas notiesāšanas, meitenes veiksmīgi atgriezās pie saviem puīšiem. Bet diena noslēdzās ar kopīgu diskotēku - ballīti, kuru uzsākām ar POP-ielu. Vislielāko paldies par šo svētku dienu gribu teikt Diānai Peinbergai, Santai Makarovai, Artim Farinam, Danielam Krūzem, kā arī pārējiem skolēnu pašpārvaldes dalībniekiem, kas iesaistījās šī pasākuma realizēšanā.

Gunta Būmeistare, ārpusstundu darba organizatore

Foto Gunta Būmeistare

Foto Gunta Būmeistare

Foto Gunta Būmeistare

Foto Sanija Zandberga

Mana dzimšanas diena

Turpinās iniciatīvas "Latvijas skolas soma" piedāvājums skolu jauniešiem. Tā 14. februārī Suntažu kultūras namā viesojās teātra apvienība "Teātris un es" ar iestudējumu "Mana dzimšanas diena", kas krāšņā izrādē atklāja dzimšanas dienas svinēšanas tradīcijas, gatavošanās prieku un košo personāžu atraktīvo saspēli. Noslēgumā kopīgas dziesmas un dejas. Neiztika arī bez cienastīņa.

Gunta Būmeistare

Foto Gunīta Purviņa

Foto Gunīta Purviņa

SKOLAS ZIŅAS

LXIII Suntažu vidusskolas 12. klases
Žetonvakars

Š.g. 8. februārī notika LXIII Suntažu vidusskolas 12. klases Žetonvakars. Tajā 12. klase rādīja dažādus priekšnesumus un etīdes no savas skolas ikdienas. Tika rādīti burvju triki Katrīnas un Jāņa izpildījumā, skanēja burvīgs Margaritas un Simonas dziedājums, kuru pavadīja interesanti izspēlēti ritma piesitieni. Protams, neizpalika arī kopdziesma. Pasākuma beigās tika teikti paldies vārdi vecākiem, klases audzinātājam Irai Andersonei. Pasākumā noslēgumā - klases audzinātājas, direktora uzruna un, protams, Žetonvakara piemiņas simbols - gredzens, kas kā apliecinājums Suntažu vidusskolai rotās katra divpadsmitā roku. Kā atzīst paši skolēni, šis pasākums ļoti satuvināja klasi. Un nu jau visi sajūta, ka tiek pavadīti kopā pēdējie brīži šajā skolā.

Klases audzinātāja pievienojas Kitiņas rakstītājam, vēlreiz saka paldies divpadsmitajiem par svētkiem jeb Žetonvakaru, kuru plānoja un sarīkoja tikai ar nelielu audzinātājas palīdzību, tādējādi pierādot, ka ir pietiekami atbildīgi un patstāvīgi. Žetonvakars ir pasākums, kurš apliecina, akcentē piederību skolai. Lai šī piederības sajūta Suntažu vidusskolai jūtos ir vienmēr, neskatoties uz to, kur jūs būsit. Es novēlu katram apzināties savu varēšanu, izvirzīt savu mērķi, tiekties uz to, ieklausoties, bet neiespaidojoties no citu teiktā. Novēlu katram dažreiz izaicināt sevi izdarīt kaut ko jaunu, interesantu, vēl nebijušu, tādējādi gūstot lielisku pieredzi kādā jaunā jomā, iegūstot jaunus paziņas vai draugus.

Foto Renārs Deguns

Viens par visām un visas par vienu!

Kitiņa Kļaviņa, Ira Andersone

Foto Renārs Deguns

Talanti un prasmes

Foto Renārs Deguns

Vienīgais klases pūsis - tik mīļš!

Foto Renārs Deguns

Vienošanās kopīgā dziesmā

Foto Renārs Deguns

Žetonu saņem Samanta Deguna

NOTIKUMI AP LIELĀ VĪRA GULTU KANGAROS

Lībieši

Suntažus uzskatām par seno lībiešu jeb Baltijas somu zemi, kuri ir bijuši pirmie iedzīvotāji, kuru tautība ir nosakāma, te vēlāk ieradušās arī baltu ciltis – zemgaļi un latgaļi (letgaļi).

Kas zināms par seno lībiešu izcelsmi? Ir bijuši dažādi zinātnieku uzskati par lībiešu radniecību ar citām somu ciltīm.

Antropoloģe Raisa Denisova (1930–2019) pēc antropoloģiskajām pazīmēm (cilvēka uzbūves, galvaskausa izmēriem, formas u.c. pazīmēm) ir izsecinājusi: „Lībiešu pazīmju komplekss nav atvasināts no protosāmiem”. Tas nozīmē, ka lībieši nav izcēlušies no tiem sāmiem, kuru pēcteči vēl tagad dzīvo Zviedrijā, Somijā un Krievijas Kolas pussalā. „Lībieši pēc sava veidola ir ļoti līdzīgi sinhroniem [tajā laikā dzīvojošiem] un vēlākajiem igauņiem, kas apdzīvoja Igaunijas dienvidus, vidieni un austrumu teritoriju.[..]. Šeit iezīmētā Vidzemes lībiešu, igauņu un ziemeļrietumu Krievijas somu tautu antropoloģiskā līdzība it kā veido vienotu teritoriju un norāda uz Baltijas somu vienotas cilmes slāni. [...] Vidzemes lībiešu ģenēzes [izcelsmes] problēma nav šķirama no igauņu ģenēzes. Šīm tautām ir kopīga cilme un līdzīga etniskā vēsture. Protams, etnisko procesu norise Igaunijas un Latvijas teritorijā nav bijusi identiska..” (Denisova, grām. Latvijas zemju robežas 1000 gados, 1999, 19).

Mūsdienās lībiešu un baltu tuvību apstiprina arī ģenētika. R. Denisova, stāstot par latviešu vīriešu DNS analīzēm, norāda, ka „latviešu vīrieši ar baltiem raksturīgo Y hromosomu haplo grupu sastāda aptuveni 45% baltu un 45% somugru, un 10% ķeltu Y hromosomas haplo grupu.” (A.Terzena saruna ar R. Denisovu. Kabinets. 2011. oktobris – novembris, nr. 93, 16. lpp.)

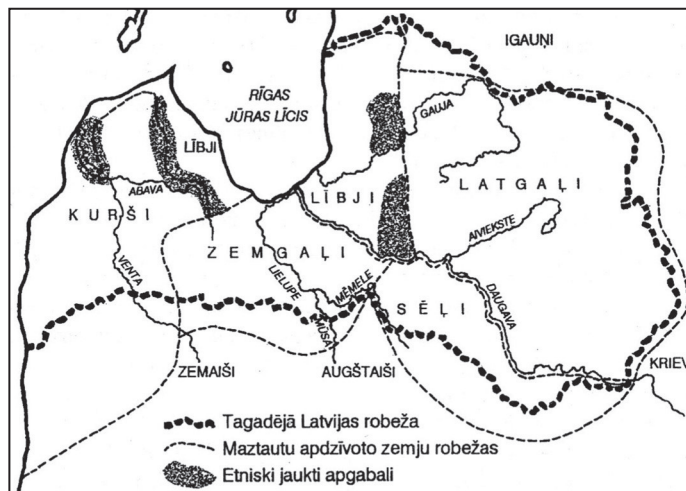
Senās Vidzemes lībiešu apmetņu vietas ir bijušas gar Daugavas labo krastu starp Rīgu un Aizkraukli un Gaujas baseinā – Siguldas un Turaidas apvidū un gar Vidzemes jūrmalu (Pēc Mugurēvičs, grām. Latvijas zemju robežas 1000 gados, 1999, 69.). Un starp šīm grupām ir ļoti liela antropoloģiskā līdzība. (Denisova, turpat, 19., 20.lpp.)

Suntaži ir atradušies nedaudz nomaļus no lielajiem ūdensceļiem – Daugavas, Lielupes, Gaujas. Pēc vēsturnieka un arheologa Ēvalda Mugurēviča (1931–2018) domām „Senais lībiešu ciems Suntažos droši vien bija pie Briežiem, kur baznīcas kalnā konstatējams kultūras slānis. Suntažu viduslaiku novadā pie Ķoderiem ir arī pilskalns „Lielā vīra gulta”, taču tas atrodas 10 km uz rietumiem no Suntažu centra un pirmsvācu periodā veidojis citu pilsnovadu. Vienīgā drošā vēlā dzelzs laikmeta apbedījuma vieta konstatēta pie Jučiem, pusceļā starp Suntažu centru un Ķoderu pilskalnu.

Etniskā robeža starp lībiešiem un latgaļiem [baltu cilts, kas senākajos rakstos nosaukti arī par letgaļiem] gājusi uz austrumiem no Suntažiem Kastrānes apkaimē. Senkapos pie Skubiņiem ir atrasts latgaļiem raksturīgs inventārs ar atsevišķām lībiešu senlietām (brunūrupuča sakta).” (Mugurēvičs, turpat, 1999, 71. lpp.)

Senlatvijā pils novados atradās pilis un pilskalni. „Arheologi par pilskalnu sauc Senlatvijas dzīvesvietu nocietinātā kalnā, kuram ir izlīdzināts plakums [pilskalna pacēluma līdzenā daļa], nostāvinātas nogāzes un kuru apjož vaļņu un grāvju sistēma” (Šterns. Latvijas vēsture 1180–1290. Krustakari. 2002., 93. lpp.). Šeit runāsim par Ķoderu pilskalnu jeb Lielā vīra gultu un nedaudz par Kastrānes pilskalnu.

Jaunākajā izdevumā „Ogres novada kultūrvēstures pieminekļi”, sastādītājs Juris Urtāns (2018), ir aprakstīti mūsu

Senlatvijas maztautas 13. gs. I. Šterns, 2002, 83. lpp.

pilskalni un Suntažu pils muižas apbūve. Te Juris Urtāns un Sandra Zirne, stāstot par Ķoderu pilskalnu, ir izmantojuši 1592. gada Franča Nienstedes manuskriptu „Prūsijas un Līvzemes hronika”. Viņi citējot raksta: „Pilskalnā pie Suntažu upītes pagāni izveidojuši spēcīgu nocietinājumu cīņai ar Rīgas bīskapu un nosaukuši to par Jersiku (Gersike). Uz šī augstā kalna pagāni no baļķiem uzcēlušies celtnes un apkārt tām – palisādi. Ap pili tie ar stipru mietu aizsargsetu iežogojuši ganības zirgiem un govīm. Ienaidniekiem tuvojoties, sargi-novērotāji ar taures skaņām brīdinājuši apkārtējos iedzīvotājus, kuri, dzirdot briesmu signālus, ar ieročiem jāšus steigušies aizsargāt savu pili. Pils sargi aizstāvējušies, veļot no augšas ienaidniekiem virsū smagus baļķus, aplejot tos ar verdošu darvu un apmētājot akmeņiem. Viņu ieroči bija pusmēness veida sirpji, izkaptis, lāču duramie, kaujas veseri, zobeni, ozola vāles un akmeņu rokas lingas. Pils valdnieki bijuši virsaiši Nupa (Nuppa) un Kaipe (Kuepe). Pils sargu Unku (Vnka), koka galotnē sēžot, pārsteiguši krustneši, kas koku sākuši cirst, bet Unka nemitīgi taurējis, brīdinājis pils aizstāvjus par ienaidniekiem, līdz beidzot, kokam gāzoties, kritis vāciešu rokās un nogalināts” (Urtāns, Zirne 2018, 73., 74. lpp.). Un tālāk arheologi izsaka minējumu, ka šis stāsts pēc satura atgādina Rūdolfa Blaumaņa dzejoli „Tālavas taurētājs”. Vēl autori piemetina, ka F. Nienstede (F. Hyenstädt) savulaik „bijis Suntažu muižas un pilskalnam tuvējās Briežu muižas īpašnieks, un tādējādi pats droši vien būs apmeklējis pilskalnu un, iespējams, savā sacerējumā atstāstījis tautā saklausītus nostāstus.” (Urtāns, Zirne, 74. lpp.)

Lielā vīra gulta

NOTIKUMI AP LIELĀ VĪRA GULTU KANGAROS

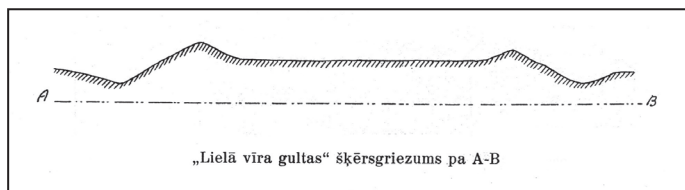
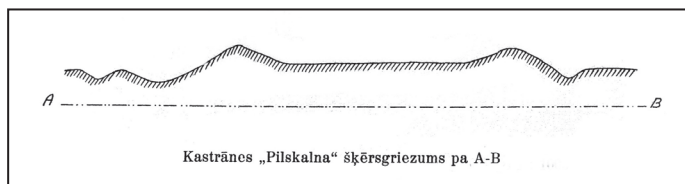
⇒ „Lielā vīra gultas” arheoloģiskā izpēte notikusi tikai 2015. gadā. Par to stāsta arheoloģes Elīna Guščikas apraksts „Arheoloģiskā izpēte Ķoderu pilskalnā 2015. gadā” (Grām. Arheologu pētījumi Latvijā 2014.–2015. gadā. Latvijas Arheologu biedrība. Rīga: Nordik, 2016, 37.– 41. lpp.) Izrakumi veikti 2015. g. 1. aprīlī – 26. jūlijā.

„Ķoderu pilskalns ierīkots Mazās Juglas upes labajā krastā, tai paralēlā kalnu grēdā (Kangaru kalnos). Pilskalna nodrošināšanai ZA un DR izmantotas dabiski stāvas un ap 15 m augstas kalnu grēdas malas, bet ZR un DA pilskalns nocietināts ar grāvjiem un katrā pusē pa vienam 3–4 m augstam valnim. Pilskalna plakums ir 65 x 25 m liels.” (Guščika, 2016, 37. lpp.)

„Pētnieku uzmanība Ķoderu pilskalam pievērsta kopš 18. gs. otrās puses – 19. gs. Jau šajā laikā pētnieki pilskalnu mēģinājuši saistīt ar viduslaiku rakstītajos avotos minētajām pilsvietām, identificējot to ar Sundesal castrum (Dr. Augusts Bilenšteins) vai Remini (Karls Levis of Menārs). Detalizētāku Ķoderu pilskalna aprakstu un topogrāfisko uzmērīšanu 1925. gadā veicis Ernests Brastiņš. Taču, neraugoties uz Ķoderu pilskalna nozīmīgumu Latvijas teritorijas aizvēstures diskusijās, arheoloģiskā izpēte tajā līdz 2015. gadam nebija veikta, un pilskalna apdzīvotības laiks precīzi nebija zināms. Spriežot pēc keramikas savrupatradumiem, pilskalns tika attiecināts uz vēlo dzelzs laikmetu. Tāpat nebija precizētas ziņas par apdzīvotību uz Z un ZR no pilskalna.” (Guščika, 2016., 37. lpp.)

Un arheoloģe secina: „Izrakumos Ķoderu pilskalnā un tā tuvākajā apkārtnē kopumā izpētīta 26 m² liela teritorija. Pēc atklātajām liecībām var secināt, ka pilskalna plakumā izpētītais 0,50–1,64 m biežais kultūrslānis un atklātie objekti attiecināmi uz vēlā dzelzs laikmeta otro pusi (11.–12. gs.), un šajā laikā pilskalnu apdzīvojuši lībieši. Taču atsevišķie keramikas fragmenti ar švīkātu virsmas un t.s. agrā apmestā keramika liecina, ka apdzīvotība šajā vietā aizsākusies jau vēlajā bronzas laikmetā (1100.–500. g. p. m. ē.)” (Guščika, 2016., 41. lpp.) Tātad „Lielā vīra gultas” teritorija bijusi apdzīvota jau pirms mūsu ēras.

Mazāk izpētīts ir Kastrānes pilskalns, un, kur tas atrodas, zina katrs suntažnieks. Kad salīdzinām pilskalna Ernesta Brastiņa (1892–1942) 1925. gada mērījumus un šķērsgrīzuma zīmējumu ar „Lielā vīra gultas” šķērsgrīzuma zīmējumu, varam redzēt, ka šie pilskalni pēc formas ir ļoti līdzīgi.

Pilskalnu garenprofilu no E. Brastiņa „Latvijas pilskalni. Vidzeme. 1930, 54., 56. lpp.

Nostāsti par seno lībiešu pretošanās cīņām un R. Blaumaņa „Tālavas taurētāju”

Kāds problēmu loks mūsdienās veidojas ap „Lielā vīra gultas” vēsturi Suntažos un Rūdolfa Blaumaņa (1863–1908) balādi

„Tālavas taurētājs”? Balādi R. Blaumanis publicējis, kā raksta literatūrvēsturniece, „Braku” muzeja vecākā speciāliste Anna Kuzina, 1902. gada 6. februārī „Pēterburgas Avīžu” Literāriskajā pielikumā nr.11. Purva malā. Jau iepriekš R. Blaumanis, rakstot par angļu–būru karu Dienvidāfrikā, nostājies „pret lielākas un spēcīgākas tautas uzbrukumu mazākajai un tās pakļausanu ar iekarotāja brutālu spēku. Mazā, varonīgā būru tauta bija izraisījusi visas progresīvās cilvēces līdzjutību un iekarotāju nosodījumu. Dzejoli „Tālavas taurētājs” Blaumanis cenšas pateikt to pašu par Latviju tālajā senatnē, aizsedzoties ar romantisma vairogu” (Kuzina, Blaumanis tuvplānā, 2013, 249. lpp.). Tātad Blaumanis ir zinājis nostāstus par Suntažu lībiešu nocietinājuma aizstāvēšanu, bet notikumus pārcēlis uz Tālavu, Ziemeļvidzemes un Ziemeļlatgales seno latgaļu teritoriju Gaujas vidustecē. Protams, mēs nevaram zināt, kur Blaumanis ir saklausījis šo stāstu. Varbūt viņš pats ir lasījis 1592. gadā rakstīto, bet 1839. gadā izdoto vācu hronista Franča Nienstedes (1540–1622) manuskriptu „Prūsijas un Līvzemes hronika”, bet drīzāk gan būs dzirdējis tautas nostāstus jeb teikas par šo notikumu no saviem tuviniekiem vai citiem ērgļeniešiem. Zināms, ka Suntaži atrodas pusceļā starp Ērgļiem un Rīgu. Un toreiz, braucot ar zirgu, droši vien bija jānakšņo kādā no Suntažu muižas krogiem, kur vakaros pie krāsns uguns braucēji sildījās un stāstīja dažādus gadījumus no dzīves, arī teikas par Kangaru kalnu notikumiem, un Lielā vīra gulta ir skaidri saredzama no ceļa.

Otrs pavediens par Blaumani un Suntažiem saistāms ar viņa māti Karlīni Paulīni Blaumani, dzimušu Šūbergu. R. Blaumaņa biogrāfiju Latvijas pirmajos neatkarības gados sarakstījis literatūrvēsturnieks Antons Birkerts (1876–1971), viņš ir vecākais brālis Pēterim Birkertam (1881–1956), kurš savukārt ir tēvs Gaismas pils arhitektam Gunaram Birkertam (1925–2017). Un toreiz, 20. gs. 30. gados, Antons Birkerts par R. Blaumaņa māti, kura dzimusi 1838. gadā, raksta šādi: „Karlīne ir krodznieka meita no Suntažu pagasta.” Un tomēr tas ir tikai pieņēmums. Literatūrzinātnieks Jānis Upītis (1911–1983), rakstnieka Andreja Upīša (1877–1970) brāļa Mārtiņa dēls, pēc arhīva datiem ir izpētījis R. Blaumaņa mātes dzimšanas vietu, un tie nav Suntaži, bet gan Ērgļu un Ogres draudzes Ogres pagasta „Vīndedzes”, kur 1838. gada 1. martā ir dzimusi Albīne Paulīne Karlīne Šūberga, tēvs Mārtiņš un māte Marija Šūbergi. (Upītis, 1983, 147). Un J. Upītis raksta, ka māte mirusi, Karlīnei vēl mazai esot, 1846. gada aprīlī, kad meitenei ir tikai 8 gadi. Un tēvs viņu pēc dažiem gadiem, 10 gadu vecumā, nodevis citiem audzināšanā. Pēc vieniem nostāstiem – tēvs aizvedis viņu uz Rīgu un nodevis audzināšanā pie vecām vācu dāmām vai „jumpravām”. Viņa nodzīvojuši Rīgā apmēram līdz 15 gadiem un tad atgriezies Ērgļu muižā. Tomēr īstu dokumentālu apstiprinājumu tam nav izdevies atrast, kur meitene atstāta, kā domā J. Upītis, tas tomēr varētu būt kaut kur tuvāk, Jumurdas pusē. Bet tam nav dokumentāla apliecinājuma. (Sīkāk par R. Blaumaņa māti sk. J. Upītis. Rūdolfs Blaumanis. Jauni materiāli par rakstnieku. Karogs, 1983., 1. nr. 142.–152. lpp.). Šo un citus faktus par R. Blaumaņa dzīves un daiļrades hronoloģiju var atrast Annas Kuzinas darbā „Blaumanis tuvplānā” 2013.

Suntaži, tāpat kā jebkura Latvijas vieta, ir pilna noslēpumu un gaida to atklājējus.

Šā raksta autore pateicas „Braku” muzeja pētniecei Annai Kuzinai par konsultāciju.

Dzintra Paegle

KULTŪRAS NAMĀ MARTĀ, APRĪLĪ

02.03. plkst. 15:00 bijušā kolhoza "SUNTAŽI" strādājušo balles "ATSTĀT PĒDAS". Kn kolektīvu koncerts. Pieteikties kn vai pa t. 29217856; 65037246 – Dzidra.

09.03. plkst. 18:00 JDK Spāre sadancis - "JAUNS UN TRAKS". Koncertā piedalīsies 10 kolektīvi. Ieeja 2,- EUR

KINO SESTDIENA!

16.03. plkst. 15:00 studija F.O. R. M. A., piedāvā Olafa Okonova un Gunitas Grošas filmu "VECĀ DĀRZA NOSLĒPUMI". Filma veidota kā piedzīvojumu stāsts visai ģimenei. Ieeja 3,- EUR

16.03. plkst. 16:30 Jāņa Ābeles mīlasdrāma "7 MILJARDI GADU PIRMS PASAULES GALA". Ieeja 3,-EUR

30.03. plkst. 14:00 folkloras kopu saiets "PAVASARA ROTĀŠANA". Ieeja 2,-EUR

31.03. (svētdien) plkst. 15:00 Anekdošu šovs piedāvā – muzikālu skeču šovu pieaugušajiem "BRISELES KĀPOSTI" jeb KUR VĒL ŅEMT NAUDU? Muzikāli jautrajā komēdijā piedalās humora raidījuma "anekdošu šovs" aktieri. Režisors Armands Ekštets. Biļešu iepriekšpārdošana kn no 19.03.19. Biļetes cena 5,-EUR

20.04. plkst. 21:00 PAVASARA BALLE – GROZIŅU VAKARS ar grupu "PIECI JĀŅI" Biļešu cena 7,- EUR. Galdiņu iepriekšpieteikšana – 29217856; 65037246 - Dzidra

Kolektīvu izbraukumi

02.03. Koris "SUNTAŽI" dziedās Lauberē.

09.03. VPDK "SUNTA" dejas Svirlaukā.

16.03. VPDK "SUNTA" dejas Bulduros.

21.03. JDK "SPĀRE" piedalīsies skatē Ogrē.

23.03. Ansamblis "SVĪRE" dziedās Rembatē.

23.03. Koris "SUNTAŽI" dziedās Ļaudonā.

30.03. Amatierteātris "SAUJA" Īslīcē viesosies ar izrādi "Kā Brālītis Trusītis uzvarēja Lauvu".

Sveiks, suntažnieki!**Vai lauksaimniecības sezonai gatavs?**

Sertificētas bioloģiskās saimniecības „Silmači” saimniece – LLU Lauksaimniecības fakultātes agronome **Alda Balode** dalīsies pieredzē un atbildēs uz jūsu jautājumiem š.g **12. martā** kultūras nama telpās 3.stavā. Varēs iegādāties z/s „Rudzupuķes” biškopes Sandras Ceimeres medu. **Biedrība „Suntalniece”**

Piedāvā divus televizorus bez dekoderiem.

Lūdzu zvanīt: 26163383

Suntažu pagasta pārvalde izsaka pateicību ikvienam, kas padarīja Suntažus gaišākus tumšajos rudens un ziemas vakaros. Īpaša atzinība un "paldies" veikalam "Lats" un Suntažu vidusskolai.

Sakām lielu paldies Jurim Kampam

par dāsno ziedojumu pašpārvaldes kabineta labiekārtošanai.

Suntažu vidusskolas skolēnu pašpārvalde

Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma,
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Mārai Strazdiņai ar ģimeni**, pavadot vīru pēdējā ceļā.

Rokdarbnieču kopas "Spanga" dalībnieces